

РЕШЕНИЕ

№ 41725

гр. София, 12.12.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 70 състав, в
публично заседание на 25.11.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Радина Карамфилова

при участието на секретаря Илияна Тодорова, като разгледа дело номер **4906** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 – 178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК), във вр. с чл. 118, ал. 1 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Образувано е по жалба на Р. П. А., ЕГН: [ЕГН], чрез адв. И. Т., съдебен адрес: [населено място], [улица] № 93, срещу Решение № 2153-21-98/14.04.2025 г. на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт (ТП-НОИ) С.-град, с което е отхвърлена жалбата му срещу Разпореждане № [ЕГН]/7 от 24.01.2025 г. на длъжностно лице по пенсионно осигуряване в ТП на НОИ С.-град, с което е отказано отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на чл. 69б, ал. 2 от КСО.

С жалбата се излагат доводи за незаконосъобразност на оспорваното решение на директора на ТП на НОИ С.-град и на потвърденото с него разпореждане. Оспорват се мотивите на двата акта, по-конкретно че жалбоподателят няма 15 години осигурителен стаж от втора категория труд, като се признават 11 години, 2 месеца и 4 дни. Възражава се срещу изложените в административните актове доводи, че положеният от жалбоподателя трудов стаж за периода 18.11.1988 г. - 29.07.1992 г. и 06.05.1993 г. - 21.03.1994 г. при осигурителите „Автотранс - Враждебна“ ЕООД, БУЛСТАТ[ЕИК], понастоящем заличен търговец, е при условията на трета категория. Твърди се, че положеният труд е от втора категория. Сочи се, че съгласно оспорваното решение е направена справка в отдел „Обединен осигурителен архив“, [населено място] при ТП на НОИ К., във връзка с която е направен извод, че за процесния период е положен стаж на длъжност „шофьор“, но във ведомостите за заплати за целия период не са записани вид, марка и тонаж на автомобила. Жалбоподателят счита, че неправомерното действие на работодателя - „Автотранс - Враждебна“ ЕООД, изразяващо се в непредаване на необходимите документи в

архива на НОИ относно вида и характера на упражняваната трудова дейност от страна на осигуреното лице, не може да влече неблагоприятни правни последици за същото, в случай че е добросъвестно.

Иска се от съда отмяната на Разпореждане № [ЕГН]/7/24.01.2025 г., с което на жалбоподателя А. е отказано отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на чл. 69б от КСО, както и да признае положения от него трудов стаж в общ размер на 4 години, 6 месеца и 26 дни в „Автотранс - Враждебна“ ЕООД като труд при условията на втора категория и да разпорежи да му бъде отпусната пенсия на основание чл. 69б КСО.

В открити съдебни заседания по делото жалбоподателят се представлява от адв. Т., която поддържа жалбата и моли да бъде уважена. Претендира разноски по представен списък. Представя писмени бележки с подробно развити аргументи.

Ответникът - директор на ТП на НОИ С.-град, се представлява по делото от юрк. М., която оспорва жалбата. Счита, че не са доказани твърденията на жалбоподателя, че управлението от него товарен автомобил в спорните периоди е с товароносимост над 12 тона, което е основание за категоризиране на труда му от втора категория. Развива това становище в представени писмени бележки. Моли да бъде отхвърлена жалбата. Претендира юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на претендирания от жалбоподателя адвокатски хонорар.

Софийска градска прокуратура не се представлява по делото и не дава становище по жалбата.

Административен съд София град, III отделение, 70 състав, като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа страна следното:

Административното производство е започнало въз основа на подадено заявление вх. № 2113-21-8829/25.11.2024 г. от Р. П. А., с което е поискал да му бъде отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст (ОСВ), като е представил документи по чл. 2 от Наредба за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС), необходими за преценка на правото на пенсията.

Въз основа на представените документи и регистъра на осигурените лица на НОИ на Р. П. А. е зачетен осигурителен стаж, както следва: 11 години, 02 месеца и 04 дни от втора категория труд; 22 години, 09 месеца и 25 дни от трета категория труд и общ осигурителен стаж, превърнат към трета категория труд на основание чл. 104 от КСО - 36 години, 09 месеца и 16 дни.

Въз основа на установените данни за осигуряването на лицето с Разпореждане № [ЕГН]/7 от 24.01.2025 г. на длъжностното лице по „ПО“ е постановен отказ да бъде отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на Р. А..

Р. П. А. е предявил жалба № 1012-21-212 от 21.02.2025 г. срещу Разпореждане № [ЕГН]/7 от 24.01.2025 г. на длъжностно лице по „ПО“, във връзка с което е постановено оспорваното Решение № 2153-21-98/14.04.2025 г. на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт. С решението е отхвърлена жалбата, като са възприети изводите на длъжностното лице по пенсионно осигуряване. Посочено е, че с оглед извършване на цялостна проверка на осигурителния стаж на г-н А. е изискано същият да представи отново трудова книжка № 419/29.09.1986 г. От записите в представената трудова книжка е установено, че за времето от 18.11.1988 до 29.07.1992 г. и от 06.05.1993 до 21.03.1994 г., при осигурител „Автотранс - Враждебна“ ЕООД, лицето е заемало длъжност „шофьор“.

Посочено е, че преценката на категорията труд в рамките на образувано административно производство по отпускане на пенсия се извършва на база на представените от заявителя за пенсия документи и приложимите за съответния период разпоредби по категоризиране на труда при пенсиониране. Съгласно точка 53а от ПКТП /отм./, трудовият стаж, положен на длъжност

шофьори на товарни автомобили с товароподемност 12 и повече тона се зачита от втора категория труд. Посочено е, че, видно от получения отговор от отдел „Обединен осигурителен архив“ - [населено място] при ТП на НОИ – К., е установено, че лицето фигурира във ведомостите за заплати за периодите м.11.1988 - м.07.1992 г. и м.05.1993 - м.03.1994 г. на длъжност „шофьор“, като във ведомостите за заплати за целия период не са записани вид, марка и тонаж на автомобила. Също така релевантно в случая е, че при вписването на трудовия стаж, положен в „Автотранс - Враждебна“ ЕООД на длъжност „шофьор“, в трудовата книжка осигурителят не е уточнил вида, марката и тонажа на автомобила, на който жалбоподателят е упражнявал трудовите функции. Посочената длъжност „шофьор“ не попада в обхвата на т.53а от ПКТП /отм./, тъй като не е записан тонажът на автомобила, което изключва възможността стажът, придобит на тази длъжност, да бъде определен от втора категория труд.

Въз основа на изложеното е направен извод, че длъжностното лице по пенсионно осигуряване правилно е зачело на жалбоподателя осигурителен стаж в размер на 11 години, 02 месеца и 04 дни от втора категория труд и 22 години, 09 месеца и 25 дни от трета категория труд, или общ осигурителен стаж, превърнат към трета категория труд, съгласно чл.104 КСО - 36 години, 09 месеца и 16 дни.

С тези мотиви решаващият административен орган приема, че обжалваното Разпореждане №[ЕГН]/7 от 24.01.2025 г. е правилно и законосъобразно, постановено при спазване на материалноправните и административнопроцесуалните разпоредби на приложимото законодателство, а предявената срещу него жалба е неоснователна и необоснована.

Срещу оспорваното Решение № 2153-21-98/14.04.2025 г. на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт С.-град и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/7 от 24.01.2025 г. на длъжностно лице по „ПО“ е подадена жалба от Р. А. пред Административен съд София-град. В тази връзка е образувано настоящото съдебно производство.

По делото е представена административната преписка.

По доказателствено искане на жалбоподателя е разпитан свидетелят В. А. А., ЕГН [ЕГН], който е без дела и родство със страните. Твърди, че с Р. А. се познавали и били приятели от деца, израснали заедно. През 1986 г. свидетелят започнал работа в ДАП 10 – клон К. на камион „К.“ с товароносимост 13 тона, а самият камион бил 8 тона. Жалбоподателят А. започнал работа в ДАП 10 през 1987 г., също на камион „К.“, и работили заедно до 1993 г. – 1994 г. Със свидетеля работили заедно и когато се правело метрото „О. – Л.“. В [населено място] на мина „Болшевик“ също работили заедно, били в една бригада. Според свидетеля Р. А. карал камион „К.“ с товароносимост 13 тона, а самият той тежал 8 тона.

Съдът кредитира свидетелските показания като информативни, преки и незаинтересовани. Същите ще бъдат обсъдени по-долу в настоящите мотиви с оглед останалия доказателствен материал по делото.

По делото е назначена съдебно-счетоводна експертиза със задача да отговори на въпроса съдържат ли се в архива на НОИ, респективно в предаденото трудово досие, в предадените ведомости за заплати на жалбоподателя документи, от които да се направи извод относно управляваните от него автомобили като вид и като товароподемност.

За да отговори на поставения въпрос, експертизата извърши проучване на предоставените материали по делото, включително жалба, решения, копие от трудова книжка, кореспонденция, заявление за отпускане на пенсия, декларации, УП-3, справка, извлечение от фирменото досие, опис на осигурителен стаж, разпореждане, опис на върнатите документи, заявление за прехвърляне на натрупаните суми по индивидуална партия в ППФ във фонд „Пенсии“, удостоверение и др., имащи отношение към делото. На 06.11.2025 г. експертът е извършил

проверка в А. стопанство на НОИ, находящо се в [населено място], и на място е проверил ведомостите за заплати за периодите 18.11.1988 г. - 29.07.1992 г. и 16.05.1993 г. - 21.03.1994 г. на „Автотранс - Враждебна“ ЕООД. Установено е следното:

- във ведомостите за заплати за периода от 18.11.1988 г. до 29.07.1992 г. Р. П. А. е посочен на длъжност „шофьор“ в „Автотранс - Враждебна“ ЕООД. Липсват данни относно вида и тонажа на управляваните превозни средства;
- във ведомостите за заплати за периода от 06.05.1993 г. до 31.12.1993 г. Р. П. А. е посочен на длъжност „шофьор“ в „Автотранс - Враждебна“ ЕООД. Липсват данни относно вида и тонажа на управляваните превозни средства;
- за периода от м. 01.1994 г. до м. 03.1994 г. липсват ведомости за заплати, съгласно ППП № 7791/20.11.2019 г.;
- осигурителят „Автотранс - Враждебна“ ЕООД не е предал заповеди, свързани с трудовата дейност на ищеца или друг вид трудовоправна документация.

В съдебно заседание на 25.11.2025 г. е изслушано вещото лице А. Т., която е заявила, че поддържа представеното заключение. Последното е прието от страните без оспорване. Съдът го кредитира като обективно и компетентно изготвено предвид професионалната квалификация на вещото лице и липсата на данни за заинтересованост от изхода на делото.

При така установените факти съдът направи следните правни изводи:

По допустимостта на жалбата:

Жалбата е подадена в срока по чл. 118, ал. 1 от КСО от лице с право и интерес от оспорване като неблагоприятно засегнато от оспорвания акт, както и след обжалване по административен ред пред по-горестоящия орган.

По компетентността на органа, формата на акта и спазването на административнопроизводствените правила:

Оспорваното Решение № 2153-21-98/14.04.2025 г. е издадено от директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт С.-град, който е компетентният горестоящ орган спрямо органа, издал атакуваното Разпореждане № [ЕГН]/7 от 24.01.2025 г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване в ТП на НОИ С.-град.

В производството по заявление за отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст правомощия да прецени условията за това, включително да определи категорията на труд, при която е работило лицето, има длъжностното лице по пенсионно осигуряване в ТП на НОИ. В случая разпореждането е издадено от Н. Д. Ц., на длъжност началник на сектор „Отпускане на пенсии – втори“. По делото е представена Заповед № 1015-21-67/01.03.2021 г. на директора на ТП на НОИ С.-град, с която са предоставени правомощията по ръководство на пенсионното осигуряване по смисъла на чл. 98, ал. 1, т. 1 и ал. 2, както и чл. 99 от КСО на Н. Д. Ц. – началник на сектор „Отпускане на пенсии – втори“.

Следователно оспорваното решение на директора на ТП на НОИ С.-град и потвърденото с него разпореждане на длъжностното лице по пенсионно осигуряване са издадени от компетентни органи в кръга на правомощията им.

Административните актове са издадени в предписаната от закона писмена форма и съдържат фактически и правни основания съгласно чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК. Следователно е спазена формата за издаване на двата акта.

При издаването им не са допуснати съществени процесуални нарушения, които да са повлияли на материалната им законосъобразност.

По материалната законосъобразност на акта:

На основание чл. 69б, ал. 2 от КСО, лицата, които са работили 15 години при условията на втора

категория труд, придобиват право на пенсия при следните условия:

1. (изм. - ДВ, бр. 99 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) навършили са възраст до 31 декември 2015 г. 52 години и 8 месеца за жените и 57 години и 8 месеца за мъжете и имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете;

2. от 31 декември 2015 г. възрастта по т. 1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца за мъжете и с по 4 месеца за жените до достигане на 60-годишна възраст.

В настоящия случай е безспорно, че жалбоподателят Р. А. има признат трудов стаж от 22 години, 09 месеца и 25 дни от трета категория труд. Спорният въпрос е относно размера на натрупания стаж от втора категория труд.

Страните спорят дали спрямо жалбоподателя е изпълнена предпоставката на чл. 69б, ал. 2 от КСО да е работил най-малко 15 години при условията на втора категория труд. Спори се относно периода от 18.11.1988 г. до 29.07.1992 г. и от 06.05.1993 г. до 21.03.1994 г., за които има данни, че е бил нает на длъжност „шофьор“ в „Автотранс - Враждебна“ ЕООД.

Съгласно разпоредбата на чл. 98, ал. 1 от КСО, категорията на труда при пенсиониране се преценява в производството по отпускане на пенсия от органите по пенсионно осигуряване в съответното ТП на НОИ въз основа на данните от оригинални документи за осигурителен стаж, издадени на база записи в трудовата книжка, изплащателни ведомости или друга счетоводно-отчетна документация. При необходимост пред пенсионните органи може да се представи и друга документация, доказваща категорията на положения труд. Такива могат да бъдат производствена характеристика, длъжностна характеристика за задълженията и изискванията към съответния вид работа или професия, заповеди за възлагане за изпълнение на определени работи и дейности, първична документация, доказваща плащания за реализиране на обем работа, разплащателни ведомости, наряди за работа, ежедневни или ежемесечни назначителни листове, протоколи и др.

По отношение на горните периоди е приложим Правилник за категоризиране на труда при пенсиониране – отм., в редакцията от ДВ, бр. 49 от 1990 г., в сила от 30.06.1990 г. Съгласно чл. 53а от Правилника, трудът на шофьори на товарни автомобили с товароподемност 12 и повече тона е от втора категория. Аналогична разпоредба се съдържа в чл. 2, т. 25 от действащата към момента Наредба за категоризиране на труда – „от втора категория при пенсиониране е трудът на... шофьори на товарни автомобили с товароподемност 12 и повече тона“.

По отношение приложението на чл. 53а ПКТП (отм.) следва да бъде съобразено, че дефиниция на понятието "товароподемност" е установена в Правилника за прилагане на Закона за движението по пътищата, като съгласно § 1, т. 36 от ДР на ППЗДвП, "товароносимост" е максималната обща маса на товара или максималният брой пътници, които пътното превозно средство конструктивно е предназначено да превозва.

За тези периоди не е спорно, че в трудовата книжка и във ведомостите за заплати, които са съставени от работодателя „Автотранс – Враждебна“ ЕООД, е вписано, че жалбоподателят е работил на длъжност „шофьор“. В същите документи липсват данни относно вида, марката и товароподемността/товароносимостта на превозното средство, което не е спорно по делото.

Следователно, по делото следва да се отговори на въпроса с какви доказателства и доказателствени средства е допустимо да се доказва осигурителния стаж.

Съгласно чл. 40, ал. 1 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж, осигурителният стаж се установява с данните по чл. 5, ал. 4, т. 1 КСО, с трудови, служебни, осигурителни книжки и с документ по утвърден образец. Съгласно ал. 3 от с.з., документите по ал. 1 се издават въз основа на изплащателните ведомости, други разходооправдателни документи и договори за възлагане на труд.

На основание чл. 104, ал. 10 от КСО, категорията труд, както и дейността по чл. 69 и 69а не могат

да се доказват със свидетелски показания. За установяване на условията на труд и на заеманата длъжност не се допускат свидетелски показания, когато не са представени писмени доказателства, които са издадени от работодателя/осигурителя, при който е положен трудът, и по време на полагането му.

На основание чл. 154, ал. 1 ГПК, във вр. с чл. 144 АПК и чл. 171, ал. 4 АПК доказателствената тежест за установяване на обстоятелствата относно условията на труд, респ. съдържанието на изпълняваните трудови функции е възложена на оспорващия. В тежест на лицето, което иска да установи, че е работило при условията на втора категория труд, е да представи екземпляри от документи от категорията на посочените и които имат доказателствена стойност по чл. 40, ал. 1 и ал. 3 от НПОС. В случая жалбоподателят не представя документи, които допълват записаната в трудовата му книжка и ведомостите за заплати информация, съответно не е доказал, че трудовите му функции са били идентични с тези на шофьор на товарни автомобили с товароподемност над 12 и повече тона. Такива данни не се съдържат в посочените писмени доказателства.

Освен това данните, посочени в приложените официални документи, изцяло се потвърждават и от заключението на вещното лице по назначената съдебно-счетоводна експертиза. Експертът е установил, че за спорния период марката на автомобил „К.“ не е записана в изплащателните ведомости и трудовата книжка на жалбоподателя, нито е записана товароподемност на управляваното превозно средство. В съдебното производство съдът е събрал гласни доказателствени средства, но при липсата на други писмени данни относно релевантните за категоризирането на труда обстоятелства (в случая относно товароподемността на превозното средство) същите не следва да бъдат кредитирани предвид разпоредбите на чл. 104, ал. 10 от КСО.

При преценка на събраните по делото доказателства не се установява нито конкретният автомобил, управляван от жалбоподателя, нито неговата товароносимост/товароподемност. С оглед на това трудът, положен от жалбоподателя на длъжност "шофьор", не се отнася към втора категория труд, тъй като не е установено управление на товарен автомобил с товароподемност 12 и повече тона. Поради това осигурителният стаж за спорния период правилно е зачетен от административния орган като такъв от трета категория съгласно чл. 66 от ПКТП (отм.), съгласно който при условията на трета категория се пенсионираат всички останали работници и служители, невключени в другите раздели.

На основание чл. 165, ал. 1 от ГПК, в случаите, в които законът изисква писмен документ, свидетелски показания се допускат, ако бъде доказано, че документът е загубен или унищожен не по вина на страната. Следователно не може да бъде направен извод, че тази норма е приложима към настоящия случай. По делото нито се твърди, нито се доказва от жалбоподателя, че писмените документи, в които се съдържа относимата информация относно условията на труд и категорията труд, при която е работил същият в процесните периоди, са загубени или унищожени. Такива са съставяни от осигурителя и са налични по делото, но в тях липсват данни, които са необходими за установяването, че жалбоподателят е работил при условия, които категоризират труда му от втора категория съгласно Правилника за категоризиране на труда при пенсиониране (отм.).

Жалбоподателят не представя документи, от които пенсионният орган да може да направи преценка за вредността и тежестта на полагания от него труд или за категоризирането му. Предвид липсата на писмени доказателства относно условията на положения от жалбоподателя труд, които го характеризират като такъв от втора категория, включително длъжностни характеристики, трудови договори, инструктажи, то не може да бъде направен извод, че той попада в изброените в раздел втори от Правилника за категоризиране на труда при пенсиониране, включително че в трудовите му функции е включено управление на товарен автомобил с товароносимост над 12 тона, поради което правилен е изводът на органа, че следва да бъде прието, че той е от трета категория съгласно чл. 66 от Правилника.

От изложеното следва, че Решение № 2153-21-98/14.04.2025 г. на директора на Териториално

поделение на Националния осигурителен институт С.-град и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/7 от 24.01.2025 г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване в ТП на НОИ С.-град, с което е отказано отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на чл. 69б, ал. 2 от КСО, са издадени от компетентен административен орган, в предвидената от закона писмена форма, при спазване на административнопроизводствените правила, в съответствие с действащите материалноправни разпоредби и целта на закона.

При този изход на делото на ответника се дължи поисканото юрисконсултско възнаграждение, което съдът определя на основание чл. 143, ал. 3, вр. с чл. 24 от Наредба за заплащането на правната помощ в размер на 200 (двеста) лева.

По изложените съображения и на основание чл. 118, ал. 3 КСО, във връзка с чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд София град, III отделение, 70 - ти състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Р. П. А., ЕГН: [ЕГН], срещу Решение № 2153-21-98/14.04.2025 г. на директора на Териториално поделение на Националния осигурителен институт С.-град, с което е отхвърлена жалбата му срещу Разпореждане № [ЕГН]/7 от 24.01.2025 г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване в ТП на НОИ С.-град, с което е отказано отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст при условията на чл. 69б, ал. 2 от КСО.

ОСЪЖДА Р. П. А., ЕГН: [ЕГН], да заплати на Националния осигурителен институт сумата от 200,00 (двеста) лева като юрисконсултско възнаграждение.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му.

С

ЪДИЯ: